

ДЕЧЈА НЕДЕЉА

5-11. ОКТОБАР 2015.

ПОДРШКА ПОРОДИЦИ - НАЈБОЉА ПОДРШКА ДЕЦИ!

Илустратор: Александар Золотих

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРЧАКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

На основу чл. 73 и 74. Закона о друштвеној бризи о деци („Службени гласник РС“, бр. 49/92, 29/93, 53/93, 53/93 – др.закон, 67/93, 67/93 – др.закон, 28/94, 47/94, 48/94 – др. закон, 25/96, 29/01, 16/02 – др. закон, 62/03 – др. закон, 101/05 – др. закон и 18/10– др.закон) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07 , 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 74/12 – исправка – УС, 7/14-УС и 44/14)

ПРОГРАМ
АКТИВНОСТИ ЗА ВРЕМЕ ТРАЈАЊА ДЕЧЈЕ НЕДЕЉЕ
од 5. до 11. октобра 2015. године

Ове године, *Дечја недеља* ће бити још једна прилика да се, поштујући одговарајућа међународна и национална документа као и позитивне прописе, створе још бољи услови за остваривање права детета на живот у породици.

Због тога, Програм активности у 2015. години одвијаће се под мотом:

ПОДРШКА ПОРОДИЦИ – НАЈБОЉА ПОДРШКА ДЕЦИ!

Дечја недеља има дугу и богату традицију. Иако се на нашим просторима обележава од 1934. године, Законом о друштвеној бризи о деци, уведена је 1987. на предлог организације Пријатељи деце Србије. Од тада се одвија сваке године у првој пуној недељи у месецу октобру.

Током протеклих година мисија *Дечје недеље* се развијала, а ова национална манифестација постала је модел свестране сарадње државе, различитих цивилних и струковних организација, као и повезивања важних актера и чинилаца који удружени делују ка истом циљу – побољшању положаја детета у Србији.

Уз подршку и покровитељство Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у реализацији активности *Дечје недеље* учествују владине институције, организације и удружења грађана.

Дечја недеља указује на стварни положаја детета и младих у друштву, скреће пажњу на дете као носиоца права да одраста у што бољим условима у породици, локалној заједници и друштву у целини. На тај начин *Дечја недеља* у континуитету сензибилише јавност на потребу за континуирано остваривање дечјих права у нашем друштву и доприноси амбијенту који пружа једнаке шансе за развој и остварење пуног потенцијала деце, као и њихово учење у друштвеном животу.

Дечја недеља препознатљиво и видљиво указује на важна и актуелна питања, истичући потребу даљег развоја савременог националног система за промоцију и заштиту дечјих права. Такође, *Дечја недеља* подстиче унапређење положаја детета у нашем друштву кроз континуирани развој свих услова, и пружање финансијске, социјалне, здравствене, културне и образовне подршке за остварење ових циљева.

Ове године у реализацији Програма активности за време трајања *Дечје недеље* сви актери пружиће допринос стварању повољнијих услова за подизање деце и својим активностима допринети јачању свести о потреби стварања друштвених услова за живот у породици која има унутрашњу стабилност и социјалну сигурност, у којој су сви њени чланови укључени у свет рада и стварања према својим могућностима.

Програм активности *Дечје недеље* чини низ активности на републичком и локалном нивоу, уз пуно учешће деце и младих.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ДЕЧЈЕ НЕДЕЉЕ СУ:

- скретање пажње најшире јавности на права и потребе деце;
- указивање на одговорност коју породица, школа, држава и њене институције имају у заштити деце, и остваривању њихових права;
- презентација до сада постигнутих резултата;
- указивање на примере добре праксе и проблеме у остваривању права деце;
- подстицање интерсекторске сарадње у стварању услова за поштовање права, и оптимални развој сваког детета;
- промоција активног учешћа деце у доношењу одлука које се њих тичу;
- покретање иницијатива и нових акција које доприносе побољшању положаја деце у Републици Србији, и остваривању њихових права.

Основни концепт Програма *Дечје недеље* заснован је на концепту права детета, који се од када је уведен у нормативни систем Републике Србије, константно унапређује.

Тема и програмске активности *Дечје недеље* се заснивају на релевантним међународним и националним документима и прописима, као и важним задацима у процесу придруживања ЕУ.

Основа за планирање и реализацију активности у току *Дечје недеље* је Конвенција о правима детета Уједињених нација, усвојена 1989., а ступила је на снагу 1990. године.

Завршни документ „Свет по мери деце“, усвојен 2002. године на Специјалном заседању Генералне скупштине Уједињених нација, представљао је кључну везу са Миленијумским циљевима развоја Уједињених нација и дао јасне смернице за обликовање света који ће права детета признати, промовисати, заштитити, као и развијати услове за њихово достизање.

Национални план акције за децу (НПА) представља стратешки документ Владе за креирање политике према деци. Главни циљ је обезбеђивање равноправности и доступности квалитетних и ефикасних јавних служби за децу. Овај документ пратили су локални планови акција за децу.

Породичним законом у национални правни оквир уграђени су главни принципи Конвенције о правима детета, и то: право на живот, опстанак и развој, најбољи интерес детета, право на партиципацију и право на недискриминацију.

Као једно од саветодавних тела Владе, од 2002. године постоји Савет за права детета.

Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања, Влада је донела 2005. године, а уследили су документи који доприносе социјалној и образовној интеграцији деце са сметњама у развоју, унапређују доступност образовања и подижу његовог квалитет, уз посебну пажњу која се поклања деци из маргинализованих група. То је дало општи оквир за конкретне мере које воде стварању савременог инклузивног друштва.

Током 2012. године основан је Одбор за права детета као посебно радно тело Народне Скупштине, и усвојена Стратегија образовања до 2020. године. У оквиру институције Заштитник грађана налази се заменик који се бави питањима права детета.

Уз свест о потреби сталног унапређивања положаја детета у нашем друштву, све постојеће прописе и стратешке планове треба унапређивати и сматрати их инструментима развоја, који доприносе бољој координацији свих појединачних мера и активности у циљу остваривања и заштите права детета, на националном нивоу.

Дечја недеља ове године посебну пажњу поклања унапређивању услова за раст и развој сваког детета у породичном окружењу, чиме ће се у најширој јавности видљиво и енергично подржати процес деинституционализације и превенирати издвајање деце из породице. Манифестација ће програмским активностима допринети јачању свести о потреби даљег унапређивања друштвених услова за живот у стабилној и социјално сигурној породици, као и даљем развоју услуга за подршку породици, било да су превентивне или интензивне.

Дечја недеља је прилика да се о овој теми говори, и изврши анализа постојећег стања у циљу подршке развоју подстицајнијег социо-економског оквира за живот детета у породици и превенирању издвајања из ње. То је и прилика да се на републичком и локалном нивоу подстакну конкретне активности са овим циљем.

Програм активности за време трајања *Дечје недеље* у 2015. години Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања реализује у сарадњи са организацијом Пријатељи деце Србије и мрежом организација Пријатеља деце на територији целе Републике, уз подршку других удружења грађана, социјалних, образовних и културних институција, еминентних стручњака, уметника, појединаца.

Програми промотивним материјал Дечје недеље доставља се министарствима, школама и предшколским установама, као и градоначелницима и председницима општина у целој Србији, уз позив и апел да у складу са Римском декларацијом *Градоначелници заштитници деце*, у својим заједницама допринесу разноликости и богатству садржаја, као и видљивости ефеката *Дечје недеље*.

ПРОГРАМ:

1. ОТВАРАЊЕ ДЕЧЈЕ НЕДЕЉЕ

Јавна и медијска промоција *Дечје недеље*

- 1.1.1 **Намера:** Најава садржаја и циљева Програма активности за време трајања *Дечје недеље*, медијска кампања. Јавна презентација визуелног идентитета. Упознавање јавности са најважнијим телима и документима који доприносе развоју националног система бриге о деци, остваривању права детета и бољој партиципацији деце и младих. Посебан акценат је на доприносу Дечје недеље јачању свести о потреби даљег унапређивања друштвених услова за живот сваког детета у стабилној и социјално сигурној породици. На отварању ће бити најављена акција у вртићима и школама „Деца – деци“, током које ће се сакупити играчке, књиге и школски прибор намењен пружаоцима услуга за подршку породици и деци. Пријатељи деце Србије доделиће и традиционално годишње признање за добротинство деци „Маслачак“. Након јавне и медијске промоције одржаће се јавна дебата на тему: „Услуге за подршку породици – услови за даљи развој“, на којој ће учествовати стручњаци из јавног и цивилног сектора, представници удружења, медији и сви заинтересовани грађани.
- 1.1.2. **Организатори:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Пријатељи деце Србије.
- 1.1.3. **Облик рада:** Јавна и медијска промоција, дебата.
- 1.1.4. **Учесници:** представници Владе Републике Србије, Одбора за права детета Народне Скупштине, Савета за права детета, заменик Заштитника грађана за права детета, УНИЦЕФ-а, Пријатеља деце Србије, удружења која подржавају и промовишу права деце, удружења наставника и васпитача, медија и новинарских удружења, других институција и организација посвећених остваривању права детета да расте у породичном окружењу.
- 1.1.5. **Дан:** Понедељак, 5. октобар, место и време: биће накнадно одређени

Активности на локалном нивоу: Различити видови јавне и медијске промоције *Дечје недеље*, визуелног идентитета, позитивних међународних и домаћих прописа, програми који подржавају централну кампању, акције, конференције за штампу, округли столови, дебате, тематске емисије у локалним медијима... Иницијатива за реализацију акције „Деца-деци“ у јединицама локалне самоуправе.

2. СЕДНИЦА УЧЕНИЧКИХ ПАРЛАМЕНАТА

Скуп представника ученичких парламената из двадесет општина у Србији

- 2.1.1. **Намера:** Да бисмо унапредили систем заштите права детета, неопходна је директна партиципација деце у активностима које се тичу њиховог положаја у друштву. Стога, значајан традиционални део Дечје недеље представља сусрет ученика, који ће се ове године одржати под називом „Ученички парламенти као креатори климе подршке породици – изазови и могућности“. Ово је прилика да искажу ставове и уверења о породици данас, као и свом положају у њој, шта виде као могуће механизме подршке породици који би могли да се развију и реализују у оквиру школе, шта као примере добре праксе, а шта као препреке... О активностима на скупу биће сачињена белешка и закључци који ће бити основ за активно учешће школске заједнице у промовисању подршке породици у школи. Кроз дебату, педесет средњошколаца из двадесет градова и општина, у сарадњи са осталим учесницима, активно ће промишљати на задату тему, а нова знања и искуства поделиће са вршњацима у својим локалним заједницама. Скуп је организован као право скупштинско заседање, са правилима скупштинске процедуре (радно председништво, утврђени дневни ред, излагања ограничена на пет минута и званични усвојени закључци, који ће бити доступни јавности).
- 2.1.2. **Организатор:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Пријатељи деце Србије и ђачки парламенти.
- 2.1.3. **Учесници:** Представници ђачких парламената, стручњаци из области породичног и права детета, представници школских савета родитеља, наставничких удружења, удружења грађана, народни посланици, представници министарстава, медији.
- 2.1.4. **Облик рада:** Интерактивна седница.
- 2.1.5. **Дан и место:** Уторак, 6. октобар, Народна скупштина Републике Србије

Активности на локалном нивоу: Округли столови – сусрети чланова ученичког парламента са стручњацима из области дечјих и породичног права, упознавање шире локалне заједнице са мерама и активностима које локалне самоуправе предузимају у циљу оснаживања породице.

3. ДАН ОТВОРЕНИХ ВРАТА

Посета породица са децом – корисника услуга за подршку породици и деце са изузетним постигнућима Министарству за рад, запошљавање борачка и социјална питања

- 3.1.1. **Намера:** Символички темељ партиципације деце и њихових породица јесте и њихов непосредан сусрет са представницима Владе. Зато су Отворена врата традиционални део Програма Дечје недеље, који ове године окупља актера који својим деловањем подржавају оснаживање породице, и доприносе остваривању права детета на одрастање у стабилном, подстицајном и сигурном породичном окружењу. Деца и њихове породице, биће у прилици да поставе питања и саопште очекивања, да изнесу своја мишљења, размене искуства и предлоге. У делегацији која ће посетити представнике Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања биће породице са децом – корисници услуга подршке породици као и деца са изузетним постигнућима. Као подршка деци, биће присутни еминентни ствараоци који раде за децу и са децом. Представници Министарства ће деци на пријему уручити пригодне поклоне.
- 3.1.2. **Организатор:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Пријатељи деце Србије.
- 3.1.3. **Облик рада:** Пријем породица са децом – корисника социјалних услуга подршке породици и деце са са изузетним постигнућима у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.
- 3.1.4. **Учесници:** Представници Министарства, Пријатеља деце Србије, ствараоци за децу, деца и млади у пратњи својих породица.
- 3.1.5. **Дан и место:** Среда, 7. октобар, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Владе Републике Србије

Активности на локалном нивоу: Посете породица са децом – корисника услуга подршке породици, као и деце са изузетним постигнућима – градоначелнику, и/или локалним службама за бригу о деци; пријем, представљање, разговор, питања, предлози, размена знања и искустава.

4. ДОДЕЛА ГОДИШЊИХ НАГРАДА: „НЕВЕН“ И „ДОБРА ИГРАЧКА“ Књижевна награда „Невен“

- 4.1.1. **Намера:** Подстицање уметничког стваралаштва за децу, афирмисање аутора и најуспешнијих остварења за децу у протеклој години, додела награда за белетристику, илустрацију и књигу из области популарне науке. **Посебан циљ:** обезбеђивање књига приспелих на конкурс пружаоцима услуга за подршку породици и деци.

- 4.1.2. **Организатор:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Пријатељи деце Србије.
- 4.1.3. **Облици рада:** Жирирање професионалног жирија и додела награда, рад на медијској промоцији.
- 4.1.4. **Учесници:** Дечија читалачка публика, наставници, васпитачи, представници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства културе и информисања, ствараоци за децу.
- 4.1.5. **Дан и место:** Четвртак, 8. октобар, Скупштина града Београда

Активности на локалном нивоу: Акције размене и поклањања књига на трговима или улицама, у предшколским установама и школама, јавни наступи деце рецитатора и дечјих драмских група чија остварења почивају на текстовима савремене литературе за децу код нас и у свету, сусрети са познатим писцима за децу у локалним дечијим библиотекама и другим образовним и културним институцијама...

Признање за квалитет „Добра играчка“

- 4.2.1. **Намера:** Промовисање домаће квалитетне играчке, подстицање произвођача и увозника да их обезбеде на тржишту; информисање јавности о критеријумима квалитета играчке (психолошки, васпитно-образовни, здравствени, естетски, техничко-технолошки). **Посебан циљ:** достављање играчака приспелих на конкурс пружаоцима услуга за подршку породици и деци.
- 4.2.2. **Организатор:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Пријатељи деце Србије.
- 4.2.3. **Облици рада:** Избор и жирирање професионалног жирија, додела признања.
- 4.2.4. **Учесници:** Произвођачи и увозници играчака, психолози, педагози, васпитачи, технолози, специјални едукатори, деца.
- 4.2.5. **Дан и место:** Четвртак, 8. октобар, Скупштина града Београда

Активности на локалном нивоу: Ревије играчака које су правила деца и одрасли за своје потребе, ревије традиционалних играчака и игара, отворене креативне радионице за израду играчака од природних и рециклираних материјала, локалне акције размене и поклањања играчака.

5. ФЕСТИВАЛ ДЕЧИЈЕГ СТВАРАЛАШТВА НА КАЛЕМЕГДАНУ И САЈАМ УДРУЖЕЊА

Презентација дечијег стваралаштва, креативне радионице, представљање активности удружења која се баве децом, изложба на отвореном

- 5.1.1. **Намера:** Фестивал дечијег стваралаштва промовише право на игру, културу и креативност, квалитетно слободно време, изражавање способности, знања и вештина сваког детета, без обзира на узраст, и уважавајући различите могућности. Истовремено је и прилика за представљање активности и акција удружења која доприносе остваривању права детета у инклузивном окружењу, са акцентом на право на живот у стабилној, оснаженој и подстицајној породици, као и удружења које се у различитим областима креативним и уметничким активностима баве децом и младима. **Посебан циљ:** Заједничко дружење деце са циљем представљања стваралачких активности које подстичу развој. Размена искустава добре праксе представника удружења која на различите начине доприносе правима детета, оснаживању породице, креативном развоју.
- 5.1.2. **Организатор:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Пријатељи деце Србије и Пријатељи деце Београда.
- 5.1.3. **Облици рада:** Сценски приказ дечијег стваралаштва у фестивалској и инклузивној атмосфери, уметничке радионице и радионице дечијих игара. Отворена изложба ликовних радова ученика београдских основних школа на тему Дечје недеље у 2015. години. Промотивни штандови удружења са изложеним радовима, отворене радионице.
- 5.1.4. **Учесници:** Предшколци, основци, породице са децом, васпитачи и наставници, уметници и јавне личности, локалне организације Пријатеља деце, удружења која се баве породицом, децом и младима.
- 5.1.5. **Дан и место:** Петак, 9. октобар, Калемегдан, парк и плато испред Павиљона „Цвијета Зузорић“

Активности на локалном нивоу: Организовани дечји фестивали и сајмови удружења у јединицама локалне самоуправе, заједничко стваралачко и креативно дружење деце и младих различитих узраста. Локалне изложбе ученика основних школа на тему овогодишње Дечје недеље. Сајмови удружења, представљање активности и акција локалних удружења која подстичу и промовишу подршку деци и породици, и која се креативним и уметничким активностима баве децом и младима.

Током трајања Дечје недеље, биће активна интернет изложба чија ће тема бити мото Дечје недеље, отворена за сву децу Србије, која ће као трајни резултат реализованих активности остати и након завршетка недеље посвећене деци.

6. МОСТОВИ МЕЂУ ГЕНЕРАЦИЈАМА

Размена стваралачких искустава кроз активности деце и старих

- 6.1.1. **Намера:** Сусрет деце, њихових породица и старих, симболично назван Мостови међу генерацијама, традиционално је важан део Дечје недеље. Овај догађај развија међугенерацијску солидарност, поштовање животног искуства старих суграђана, али и пружа подршку новим генерацијама родитеља у одговорном и подстицајном подизању деце у породици.
- 6.1.2. **Организатори:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Пријатељи деце Србије.
- 6.1.3. **Облици рада:** Заједнички програм деце из предшколских установа и основних школа и корисника установа за смештај старих лица, чланова клубова и удружења пензионера, кроз музичке, игровне, драмске и литерарне тачке, у складу са овогодишњом темом и мотом *Дечје недеље*. На интерактивно дружење биће позвани чланови породица учесника, родитељи, васпитачи, наставници, чланови удружења која се баве децом и старима.
- 6.1.4. **Учесници:** Представници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Пријатељи деце Србије, стари на смештају у установама социјалне заштите, чланови клубова пензионера, деца предшколског и школског узраста, млади, васпитачи, наставници, родитељи, јавне личности.
- 6.1.5. **Дан и место:** Субота, 10. октобар, ОШ „Бранко Радичевић“

Активности на локалном нивоу: Организовани сусрети деце и младих са старима у локалној заједници, уз подршку породица; одговарајуће активност у вртићима, школама и општинама.

7. МАЛИ НЕДЕЉНИ РУЧАК

Заједнички излет и недељни ручак породица са децом – корисника услуга за подршку породици

- 7.1.1. **Намера:** Као подршка даљем унапређењу социо-економског оквира за живот детета у породици и превенцији издвајања из ње, и размене знања и искустава, биће организован ручак и дружење, уз посету културним садржајима Калемегдана, породица са децом – корисника услуга подршке породици, са активистима Пријатеља деце Србије.
- 7.1.2. **Организатори:** Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Пријатељи деце Србије.
- 7.1.3. **Облици рада:** Заједнички излет, дружење и ручак породица са децом – корисника услуга за подршку породици и активиста Пријатеља деце Србије

7.1.4. **Учесници:** Породице са децом – корисници услуга за подршку породици, активисти Пријатеља деце Србије.

7.1.5. **Дан и место:** Недеља, 11. октобар, Калемегдан

Активности на локалном нивоу: Активисти локалних организација Пријатеља деце и других удружења за децу, као и чланови њихових породица, у породичној атмосфери ће организовати ручак са породицима са децом – корисницима услуга за подршку породици.

МИНИСТАР

Alexandar Vulin
Александар Вулин